

РЕШЕНИЕ

№ 2413

гр. София, 07.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Даниела Св. Христова

при участието на секретаря Антоанета Н. Стефанова
като разгледа докладваното от Даниела Св. Христова Гражданско дело № 20211100110541 по описа за 2021 година

Производството е образувано по предявен иск с правно основание чл. 45 от ЗЗД с цена 50 000 лева.

Ищецът Н. Н. Н. с ЕГН ***** от гр.София, ул. ***** , представляван от адв. Р.Н. от САК с адрес за връчване на съдебни книжа и призоваване – гр. София , ул. ***** в исковата молба излага, че на 13.08.2021 г. личността му е станала обект на публично злепоставяне пред неограничен кръг лица, в следствие на изнесена невярна информация, на клевети и на обиди, които са били изречени от говорителя на служебното правителство А.К. К. в кулоарите на Народното събрание пред редица медии.

В исковата молба е възпроизведен следния цитат, за който се твърди, , че е авторски на ответника А.К. К.:

„Извинявам се само, колеги, момент само. Искам в качеството си на говорител на правителството малко уточнения. Значи става дума за това, дали ги има в бюджета сега в актуализацията или не и защо ги няма. Няма ги по една проста причина – тези пари трябваше да бъдат в бюджета тази година. Хората, които са подписали, а става дума, кои са хората, става дума за Н. със сигурност, тоест за министъра, за зам. Министъра на регионалното развитие и за министър-председателя. Когато се подписват договори за повече от 1 млрд., които са необезпечени в бюджета, това противоречи на закона. Тоест това е нещо, което трябва да стигне до прокуратурата.

Защото то представлява форма на измама. Когато обещаеш на някой 1 млрд. лв., когато ти очевидно не можеш да ги платиш, защото тях ги няма в бюджета, ти не си предвидил тези пари в бюджета, а си обещал да ги платиш, а си накарал хората да свършат работа за този 1 млрд., ти очевидно го мамиш. Мамиш този, на който си обещал, мамиш работниците му, които са отишли да работят и не могат да си получат заплатите, мамиш гражданите, на които си обещал пътища, които няма как да станат, защото ти нямаш парите, мамиш следващите управляващи в наше лице, които ще трябва да плащат пари, които на практика не са осигурени. И тези пари не могат и не трябва да бъдат осигурявани през актуализация на бюджета. Защото тези договори са сключени още тогава, когато се е правил предишният бюджет. Така че смятам, че всички, които протестират, трябва да отидат на определен адрес в Банкя или не знам, където живеят съответните Н. и компания, за да обяснят защо са ги измамили, защо са подписали за милиарди договори, които не са предвидени в бюджета. Те много добре знаят, че тези пари ги няма в бюджета и на практика в момента поставят в ситуация всички нас. Да. ние бихме искали да платим на фирмите. Само че тези пари ги няма в бюджета. Те знаят, че ги няма в бюджета. И сега, когато П.А. пита - защо ги няма в актуализацията. А защо ги няма в бюджета? Защо подписахте договори, като ги няма в бюджета. Това е измама. Друг е въпросът, че Наказателния кодекс вероятно би трябвало да погледнем към Закона за бюджета, в който пише, изрично има текст, че нямаш право да подписваш договори, които не са финансово обезпечени... Задължително ще подадем всички възможни сигнали по този въпрос специално, защото пак казвам, че аз лично считам, че това е, сега дали прокуратурата, аз не мога да давам нали присъди, не мога да кажа дали това НК ще каже измама. Но категорично мога да кажа, че тук става дума за опит да бъдат излъгани много хора. А дали, какво ще кажат прокуратурата, нека си направят разследването, нека дадат резултатите. Дано резултатите не са такива, като с Автомагистрали. Надявам се много по-бързо да ги получим... Тук не става дума за прогнозни договори, а за договор, който не е обезпечен финансово. Който в момента, в който изпълни, няма парите, които да плати бюджетът, за да бъде изпълнен. “

В исковата молба е въведено фактическо твърдение, че изявленията на ответника са придобили широк отзвук, чрез отрязване в следните медии:

www.faktor.bg – статия от 13.08.2021 със заглавие „А.К.: Протестиращите работници да ходят в Банкя или при Н.Н.“;

www.novini.bg - статия от 17.08.2021 г. със заглавие „А.К.: Даваме на Прокуратурата договорите, подписани от Б., които не са обезпечени финансово.“;

www.19min.bg - статия от 18.08.2021 г. със заглавие „Даваме на Прокуратурата договорите, подписани от Б., които не са обезпечени финансово: К.“;

www.fakti.bg- статия от 17.08.2021 г. със заглавие „А.К.: Даваме на Прокуратурата договорите, подписани от Б., които не са обезпечени финансово.“;

www.big5.bg - статия от 17.08.2021 г. със заглавие „А.К.: Даваме на Прокуратурата договорите, подписани от Б., които не са обезпечени финансово.“;

www.tribune.bg - статия със заглавие „След като „прати“ лекарите да протестират пред НС: К. каза и на „Автомагистрали“ къде да ходят.“;

www.blitz.bg - статия от 17.08.2021 г. със заглавие „А.К. огласи лоши финансови практики“;

www.epicenter.bg - статия от 13.08.2021 г. със заглавие „А.К.: Договори за млрд. лв. за пътища отиват в прокуратурата.“;

www.moitenovini.eu - статия със заглавие „А.К.: Даваме на Прокуратурата договорите, подписани от Б., които не са обезпечени финансово.“;

www.dnews.bg - статия от 13.08.2021 г. със заглавие „Всички сигнали за реализираните договори за ремонт и поддръжка на пътища ще бъдат изпратени до прокуратурата.“

В исквата молба се твърди, че изявлението съдържа клеветнически твърдения, че разпространява неверни и унижителни факти, в това число и извършването на престъпление. Ищецът отрича, че е подписал договори за текущи ремонти, че е въвеждал умишлено в заблуждение редица изпълнители по проекти с национално значение с цел да ги измами. Отрича да е измамил изпълнителите по договорите, техните работници, гражданите на Република България и тогавашните управляващи, в лицето на служебното правителство. Отрича да е нарушавал Закона за държавния бюджет и да е подписвал финансово необезпечени договори. Счита, че положителните твърдения в изявлението на ответника му приписват извършване на престъпления. Счита, че изявлението на ответника изгражда за ищеца образ на човек, който стои в основата на огромна злоупотреба с публични средства по повод сключени 5-годишни рамкови договори за текущи ремонти. Счита, че след като изявлението е достигнало до неограничен кръг от адресати, ответникът е създал впечатление в обществото, че ищецът е „измамник“ и „лъжец“, който е извършвал деяния против държавния интерес и е злоупотребил с над с 1 млрд. лева.

Твърди, че е претърпял вреди изразяващи се в уронване честта и достойнството му, в дискредитиране пред обществото и публичното злепоставяне. Към вредите отнася и твърдението, че е политик и в това му качество е представен като личност с нисък морал. Твърди, че е бил в стрес, че е изпитвал притеснения, имал е нарушение на съня и загуба на концентрация. Ежедневно е бил подложен на въпроси свързани със съмнения за верността на изявленията, а това го отклонявало от преките му задължения. Чувствал се омерзен и подтиснат. Като вреда посочва и факта, че като депутат 46 –тото НС е бил подложен на презрително отношение от представителите на всички политически сили, станал обект на подигравки и на провокации.

Счита, че е бил засегнат неговия авторитетът, който е създавал на основата на образование, професионализъм, уважително отношение към и от колегите. Счита, че изявлението е засегнало цялото положително отношение на обществото към неговата личност. Придава изключително значение на последното, поради естеството на дейността, която упражнява. Твърди, че изявлението го е дискредитирало и злепоставило, съответно

повлияло върху психическото му равновесие и самочувствие.

Обосновава размера на претенцията за обезщетение на нанесените вреди с факта, че изявлението е на длъжностно лице, направено по официален ред, достигнало до неограничен кръг граждани, в следствие на което са претърпени вреди в личния, професионалния и политическия живот.

В съдебно заседание поддържа иска и претендира за присъждане на направените по делото разноски като представя списък по чл. 80 от ГПК.

Ответникът А. К. К. с ЕГН *****, представляван от адв. А.К. от САК с адрес за връчване на съдебни книжа и призоваване гр. София, ул. „***** в писмен отговор по реда и в срока на чл. 131 от ГПК оспорва основателността на предявения иск. Оспорва фактическото твърдение, че е дал изявление с такова съдържание, а в условията на евентуалност (ако е дал това изявление) счита, че то е изцяло съобразено с разпоредбите на чл. 39 – 41 ат КРБ, чл. 19 от Международния пакт за граждански и политически права, с чл. 11 от Хартата за основните права на ЕС. Цитира съдебна практика и Решение № 1 от 4 юни 1996 г. на Конституционния съд на Р България и развива доводи, че съда следва да направи разлика между оценъчни твърдения и твърдения за факти.

Излага фактически твърдения, че ако изявлението е факт и той бъде доказан, то този факт се основава на данни получени в резултат на проверки извършени в МРРБ от администрацията на Министерски съвет. Изразява и становището, че изявлението е имало за цел да даде информация на протестиращите работниците и да разясни защо не е им е заплатено, а не цел да злепостави конкретно ищеца.

В ход по същество оспорва иска. Счита, че евентуалното му уважаване ще представлява нарушаване на правото на свобода на изразяване, като развива тезата, че пред обществото могат да се споделят не само идеи, които намират благоприятен прием, но и такива, които шокират, смущават и разстройват отделни индивиди или части от обществото. Счита, че критиката не е правонарушение и ако съда застъпи обратното разбиране, то би довело до взривяване на демократичните устои на политическата система.

Претендира разноски в производството и представя списък по чл. 80 от ГПК

Съдът като взе предвид събраните по делото доказателства преценени по отделно и в тяхната съвкупност спрямо материалноправните норми регламентиращи процесните отношения, и след като съобрази становищата и възраженията на страните, приема за установено следното от **фактическа и правна страна**:

Страните са публично известни личности и не е необходимо да се доказват следните факти:

Ищецът е политик от Партия ГЕРБ. С решение № 683 на Министерски съвет от 19 август 2009 г. е назначен за [Областен управител](#) на област Ловеч. Със заповед на Министерски съвет от 27 септември 2011 г. е назначен за [Заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството](#) (МРРБ). На 4 май 2017 е назначен за Министър на регионалното развитие и благоустройството, какъвто остава до 20.09.2018 г. , а след тази дата е

Зам.Министър в същото министерство. Народен представител е от 42- ро до 47 – мо НС на Р България. Бил е член на Комитета за наблюдение на ОП „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г, на Комитета за наблюдение на ОП „Околна среда 2014 – 2020“, Заместник-председател на Съвета по децентрализация на държавното управление, Председателстващ Обществения консултативен съвет по въвеждане на ТОЛ Системата.

Ответникът е [български политик](#) от Партия БСП и [народен представител](#) в 41 –во, 42 –ро и 46 –то Народно събрание на Р България. Говорител на [първото](#) (12 май — 16 септември 2021 г.) и [второто](#) (16 септември — 13 декември 2021 г.) служебни правителства на [С. Я.](#) и на [служебното правителство](#) на [Г.Д.](#)(от 2 август 2022 година).

От горните факти следва, че е налице висока популярност в българското общество и за двете публични личности. Не се твърдят и не са публично известни факти за вражда лична или професионална основа, които да мотивират неприязън помежду им, с изключение на обстоятелството, че като представители на двете най-големи политически партии в РБългария имат конкуриращи политически интереси.

Относно твърдението за извършено **деяние**: Цитатът възпроизведен в исковата молба е авторски на ответника и този факт се установява от Съдебно компютърна – техническа експертиза, заключението по която не е оспорено от страните и е прието от съда като доказателство. Съдът го кредитира като обективно и компетентно дадено. Възоснова на това доказателство, съдът приема за пълно и главно доказан факта, че на 13.08.2021г. ответникът е дал публично изявление в НС в качеството си на говорител на МС на тогавашното служебно правителство. Изявлението има съдържание, идентично с цитата в исковата молба. Изявлението е направено пред репортери, в въпроси, т.е. с цел за стане публично известно и съответно разпространено. Фактът на разпространение е доказан с преписи от публикации, чиято идентичност с оригинала е установен със заключението, а и при анализ на съдържанието /за който не се изискват специални знания/, се установява идентичност между възпроизведеното в статиите и извадки от общия цитат.

За доказване верността на фактите изложени в изявлението, ответникът е ангажирал съда с **писмени доказателства**. Доказването чрез тях се отнася до **оспорването на вината**, заявено в евентуалност – ако се докаже авторството на деянието. Ищецът е автор на два доклада, първия - Доклад относно проект за ПМС за извършване на промени в утвърдените със ЗДБ на РБ през 2018 г. максимални размери на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2018 г. и които са свързани с изграждането на ТОЛ системата и втория на Доклад относно проект за ПМС да одобряване на допълнителни разходи по бюджета на МРРБ за 2018 г. за изграждане на АМ „Хемус“.

Представени са Постановление № 329 от 20.12.2018 г. за извършване на промени на утвърдените с чл. 22, ал.3 от ЗДБ на Р България за 2018 показатели по Бюджета на МРРБ, Постановление № 153 от 26.07.2018 г. за извършване на промени на утвърдените със ЗДБ на Р България за 2018 г. максимални размери на ангажираните разходи, които могат да бъдат приети през 2018 г., Постановление № 306 от 13.12.2018 г. за одобряване на допълнителни

разходи по бюджета на МРРБ за 2018 г. , Постановление № 197 от 14.09.2018 г. на одобряване на допълнителни разходи по бюджета на МРРБ за 2018 г. за финансиране на обход на гр.Габрово – фаза 1, Постановление № 221 от 11.10.2018 г. да одобряване на допълнителни разходи по бюджета на МРРБ за 2018 г. , Постановление № 282 от 07.12.2018 г. за изменение на предходното, Постановление № 330 от 20.12.2018 г. за изменение на предходното.

Представена е в табличен вид, информация за състоянието на договорите за поддържане към дата 30.09.2012г. от която е видно, че е налице надвишаване на прогнозната стойност при одобряване на сертификатите. Документът е подписан от инж. Д.И. в качеството му на Директор ППИ.

Представени са подписани и неподписани документи / с гриф „Проект“, но нито един от тях не носи подписа на ответника, поради което съдът приема, че са неотнормими към предмета на доказване и не обслужват доказателствената тежест на ответника, който оспорвайки вината следва да докаже верността на твърденията в процесното изявление.

Представянето на писмените доказателства, не е било обвързано с фактическо твърдение в отговора на исковата молба /например, че е сезирана прокуратурата за нарушения свързани с изявлението от 13.08.2021 г./, а с евентуалното оспорване на вината, ако се докаже авторството на изявлението. Съдът ги приема, като доказателства, с които ответникът се домогва да докаже, верността на съдържанието в процесното изявление и по този начин да обори презумпцията за вината, като изключи този елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане. По отделно и в съвкупност писмените доказателства, включително и съдържанието на неподписаните документи, не установяват релевантен факт, какъвто би бил – подписване на договори за милиарди, които не са били предвидени в бюджета, сезиране Прокуратурата за нарушения на Закона за държавния бюджет, самите договори и т.н. Така съдът е поставен в невъзможност за установи релевантните факти към достоверността на изявлението – финансовите ангажименти поети с договорите и съответни ли са на възложените дейности, изпълнени ли са те от протестиращите и съответни ли са поетите финансови ангажименти към предвижданията в Закона за държавния бюджет, обвързващ МС към 2021г. или е било обозримо още при подписване, че ще е налице дефицит през 2018г., 2019г., 2021г., и възможно ли е било този дефицит да се преодолее по установения в закона ред.

От събраните по делото **гласни доказателства**, чрез разпит на свидетелите допуснати във връзка с доказателствената тежест, която тежи върху ответника (оспорващ вината) се установя, че **свидетелят В.Й.Г.**, съветник в МРРБ към 13.08.2021 г. е участвал в комисии, назначени със заповед на Министъра /към този момент г-жа К./, свързани с договори с различен предмет - свлачища, строителство на магистрали и зимно поддържане на инфраструктурата. Свидетелства, че като член на тези комисии е имал достъп до договорите, без да конкретизира техния предмет. Свидетелства, че са му известни договорите за пътно поддържане. Определя ги като 30 на брой, в т.ч. договорите за ремонт на мантинели, които са с определен срок - 4 или 5 години и с определена цена, в зависимост

от това в кой регион са сключени. Свидетелства, че при проверките на комисиите, в които е участвал е установено, че са били разходени всички средства предвидени в бюджета на 2021 г. Свидетелства, че комисията е установила, че при бюджет от 380 млн. , задълженията си били за над 750 - към август месец 2021 г. и към края на същата година са нараствали. Свидетелства, че няма формално разписани документи с такова съдържание, за актуализиране на договори, но поради с над възложени дейности спрямо цената, се е предполагало финансово неизпълнение.

Свидетелства, че при проверката се установило, че са извършени много повече дейности от договорените, съответно за повече суми. Свидетелства, че има документи, които лично е възприел, но не е длъжностно лице, натоварено с констатиране и подписване на документи от проверките. Свидетелят е изпълнявал длъжността Заместник министър в МРРБ в периода от 23.08.2021 г. до 21.12.2021 г. Свидетелства, че МРРБ е било поставено в ситуация да излезе с определено решение по повод на протестите на пътно-строителните фирми, които били пред МС, които блокирали хора и пътища. В търсене на решение, свидетеля е разговарял с УС на АПИ за изготвяне на анализ за установяване на точната сума по договор и платената и остатъка за плащане, към съответните изпълнители. Свидетелства, че ответникът е бил запознаван с резултата от проверките. Свидетелства, че поводът за протестите на пътно-строителните фирми е било огромното задължение, което АПИ има към тях. В показанията свидетелят си служи с абстрактни примери, като въвежда фактически твърдение за съдържанието на договорите, според които договорения период е бил поне за 4-5 години. На въпросите , дали е съставял или подписвал документи при проверките или след тях, свидетелят отговоря отрицателно – „Документи, които са в резултат от проверки, като член на комисия съм подписвал“. Свидетелят не познава ищеца и не е разговарял с него и не му е известно какво е неговото мнение във връзка с договорите. Не знае дали договорите са подписвани от ищеца .

Свидетелят арх. И.Д.Ш. съветник на министъра на МРРБ в служебното правителство, а след края на август 2021 г. и Зам. министър на МРРБ, декларативно пред съда заявява, че е запознат с всички факти и обстоятелства, с които обществото е било запознато за дейността на „Автомагистрали“ /“ин хаус“ процедурите за свлачища, строителство на „Автомагистрали“ 4 и 5 ЛОТ/. Свидетелства, че по тези поводи са правени пресконференции, част от които съвместно с г-н К. /ответника, тогава говорител на МС/ и г-жа К. /тогава Министър на МРРБ/. Свидетелства, че е извършвано консултиране с ответника, като пояснява, че министерството е искало професионална помощ за пресконференции. Помощта не е била свързана с техническата част, а с начина, по който да бъде представена на обществото. Фактите, които представляват интерес за делото, свидетелят нарича „неща, които никой не знаеше какво ще намерим“. По повод на протестите по инициатива на МРРБ съвместно с МС и в присъствие на г-н К. са дава сведения от „техническа предна точка“, но подходящото представяне пред обществото е изисквало да се води диалог с ответника, в който било обсъждано, че се касае за измама в прилагането на определени дейности. Под измама свидетелят разяснява, че разбира, че са

възложени дейности, които не са били финансово обезпечени. Свидетелят излага, че е обсъждана длъжността на г-н Н., министър, а след това като зам. Министър. Свидетелят е участвал в проверката на „Автомагистрали“, конкретно в комисия по свлачищата като експерт архитект. Свидетелства, че без да е юрист или икономист е било очевидно, че наличието на „проблемно нещо“, „колко пари са заложили в бюджета, колко пари са изплатени, колко пари липсват при възлаганията“. От поясненията поискани от съда, става ясно, че на свидетеля е известно, че възложител по договорите за пътна поддръжка е АПИ, а към датите на сключване на договорите, ищецът не е имал ръководна длъжност в АПИ, както и че договорите са били с прогнозираны стойности към 2018 – 2019 г., но свидетелят счита, че ищецът е бил запознат с тяхното съдържание, тъй като процедурите са започнали по инициатива на МРРБ.

Съдът кредитира показанията на свидетелите водени от ответника, но поради високата им степен на абстрактност, от тях не могат да се изведат конкретни данни за наличието на факти, които да обосноват верността на изявлението на ответника. Показанията се отличават с висока степен на обобщеност, включително и на експертното ниво, на което свидетелите са възприемали факти за несъответствие между възложени дейности, договорено възнаграждение и предвидени в ЗДБ средства. Освен това, поради забраната на чл. 164 от ГПК ал.1 т. 4 ГПК свидетелските показания са недопустими за установяване на договори с процесните стойности.

За установяване на **вреди от деянието**, ищецът е ангажирал гласни доказателства. От показанията на **свидетеля Ц.М.В.**, се установява, че са в приятелски отношения повече от 10 години. Близки са защото се виждат в свободното си време, а извън тези срещи се чуват 3-4 пъти седмично. На 13.08.2021г. свидетелят е възприел статия в новинарските сайтове, в която било замесен името на „Н.“ с видеоклип в който г-жа К. и г-н К. са давали пресконференция. Споделя видяното, и възпроизвежда съдържанието на видеоклипа, според който ответникът е избутал Министъра на МРРБ и започнал да отправя обвинения към Н. – „той каза, че благодарение на него са оцелели строителни фирми, строителни работници, граждани, че е полагал подписа си под документи благодарение, на които тези хора не могат да вземат парите и ги призова да стачкуват един вид пред дома му и да си търсят обяснения и правата“. Свидетелят приел новината като шокираща и направил опит да се свърже по телефона с ищеца. Прегледал и други сайтове, в които намерил същата новина. След върнато обаждане разбрал, че приятелят му е доста притеснен. Възприел промяна в гласа. Попитал, дали е вярна новината и още тогава ищецът му отговорил, че са „клевети и абсолютни неистини“. Свидетелят се притеснил за съпругата на приятеля си, която по това време била бременна.

По-късно се чули отново и разбрал, че са по-добре, но притесненията за посещение на протестиращи пред дома му останали, защото така призовавал г-н К.. Свидетелят поканил семейството на Н. да отидат при него в гр.Ловеч. На следващия ден се видели там и свидетелят лично лично възприел състоянието им, което описва като „изморени и не спали“. По време на разговора, телефонът му непрекъснато звънял. Чул се с майка си и споделил, че

тя е била разстроена затова, че хората са много негативно настроени към семейството им след новината, като го считали за отговорен за лошите пътища. След този разговор искал да посети родителите си. В разговора, който водили, във връзка с „новината“ той споделил, че не е министър, а зам. Министър и ремонтът на пътищата въобще не е бил в неговия ресор. Още по-малко е полагал подписа си под каквито и да било документи и нищо от казаното не кореспондира с истината. Свидетелят описва ищеца като общителен и жизнерадостен човек, но след случай констатира промени в поведението, които обяснява с последвало дистанциране на приятели от общата им компания. Ищецът смятал себе си за „орезилен“ и това се отразило на неговото поведение и на поведението на останалите.

Свидетелят К.Г.А., познава ищеца повече от 5 години в качеството му на министър, зам. министър на МРРБ и депутат от партия ГЕРБ. Определя отношенията им като повече от колегиални и ги приема като приятелски. Свидетелства, че деня, в който ответникът е направил изявлението е присъствал в НС в качеството си на Министър на Министерство на здравеопазването. Свидетелства като очевидец за изявленията на говорителя на МС г-н К. и Министъра на МРРБ г-жа К. в кулоарите на НС. Според свидетеля, те са изразили становището, че Н.Н. е откраднал милиард и половина, че е измамил гражданите, институциите, фирмите, работниците и т.н. По късно, в личния си профил в приложението „Фейсбук“, в информационни агенции, БТВ, Новини.бг, Блиц възприел отразените в медиите изказвания на ответника. Изгледал цялото интервю със служебния министър г-жа К. и г-н К. в кулоарите на Парламента, пред много журналисти и възпроизвежда неговото съдържание, както и последователността на изказванията. Поради високия авторитет на ответника в политическите среди, свидетелят възприел казаното като истина. Такива коментари били направени и от други негови колеги, включително и в лични обаждания от членове и симпатизанти на ГЕРБ. Започнал разноречие в мненията, като една част твърдели, че казаното е истина, а други, че не е. Свидетелят също приел информацията като истина, поради което му било доста трудно да отрича пред симпатизанти. Ситуацията изисквала среща в партийната централа на ГЕРБ, на която ищецът, подробно обяснил, че не е бил министър на МРРБ за времето, в което се отнася изказването и не е подписвал договори, няма отношение към извършените разходи.

Въпреки това общественият отзвук продължил в зададената от ответника посока и въпросите към представителите на ГЕРБ били: „Вярно ли е, че Н. е измамник, вярно ли е че милиард и половина е съдействал едва ли не да бъдат откраднати?“. Свидетелят е очевидец на неприятни сцени в НС, повиквания - „Ей измамник, видяхме какво си направил. Това е вашето управление. Ти си завлякъл държавата“. Свидетелства, че обстоятелствата около това изказване и подмятанията затормозявали психиката на ищеца. Свидетелят забелязал външни белези на високо кръвно налягане, което измерено е било със стойности 200/160 и сърцебиене. Според свидетеля, „етикетът“ върху личността на ищеца е вече лепнат.

От правна страна съдът приема, че е осъществен състав на неправомерното увреждане, предвид следното:

Деянито е извършено във формата на действие, обективизирано в устно изявление на

ответника, направено в кръга на неговите служебни задължения, в които влиза правомощието да прави достояние пред обществото каква е позицията на МС по въпроси, които имат обществено значение. В качеството си на говорител на МС, ответникът е дал устно изявление в НС пред представители на медии, което е документирано от тях и разпространено като видео съобщение и като текст, идентичен с изложения в исковата молба.

Противоправността на деянието се изразява в това, че чрез словото е разпространена невярна информация за действия, които не са извършени от ищеца – подписване на договори за повече от 1 милиард лева, които не са обезпечени със Закона за държавния бюджет, квалифицирано от говорителя, като „нещо, което следва да стигне до прокуратурата. Защото то представлява форма на измама“, т.е. като противоправно деяние съдържащо данни за извършено престъпление – „очевидно ги мамаш“ и следва изброяване на жертвите – гражданите на които си обещал пътища, следващите управляващи, които ще трябва да плащат парите, което не са били осигурени.

Абстрактността на действията, които според говорителя осъществяват „измама“ е преодоляна чрез конкретното посочване на лицето извършило действията, а именно „Н. и компания“ и насочване на протестиращите към техните домове, за да искат обяснение – защо са ги измамили, защо са подписали за милиарди договори, които не са предвидени в бюджета. Според говорителя, подписването на договори за заплащане на цени, които не са обезпечени с бюджет представлява измама и в този смисъл са разясненията, които е направил в текста на своето изказване на 13.08.2021г. Освен, че си е послужил с наименование на изпълнително деяние, което осъществява състав на престъпление, а именно „измама“, говорителят е направил и морална оценка на деянието – „опит да бъдат излъгани много хора“. Пояснението в края на цитата е, че всички квалификации и разсъждения са на базата на „договор, който не е обезпечен финансово“, т.е., че Държавата не разполага с парите, за които се е задължила по тези договори.

Верността на твърденията изложени в изказването не са подкрепени нито с писмени, нито с гласни доказателства. Свидетелските показания, според които комисии са установили факта на необезпечените договори сключени през 2018 г., т.е. тяхното съществуване и съдържание, което не съответства на Закона за държавния бюджет от 2021 г. съдът приема, като недостоверни, защото на първо място не се подкрепят от писмените доказателства и на второ са опосредени от лични впечатления, а предвид тогавашните позиции в администрацията на служебното правителство, вероятно и от лоялността на лицата разпитани като свидетели.

Факт е, че изказването е постигнало своя ефект, да насочи вниманието на протестиращите към предходното правителство, като за целта е посочено името на ищеца. Относно препоръката към протестиращите в коя посока да насочат протеста, т.е. към домовете на бившия Министър председател и на „Н. със сигурност“, съдът преценява като несъответна на авторитета на заеманата длъжност, силно политизирана, поради което е в противоречие с морала. За такава цел споменават и свидетелите водени от ответника, които в опит да го

оневинят заявяват, че е целта на изявлението е била да се даде обяснение на протестиращите защо няма плащане, а не да се разкрият действия на конкретната личност. Когато обаче, независимо от преследвана цел и нейната оценка, се използват имена на конкретни личности със съответната политически активна позиция, познати в обществото като представители на предходна управляваща партия, на тези личности се нанасят вреди.

Вредите, които ищецът е претърпял са в три сфери /политическа, професионална и лична/ от живота на ответника. Първата засяга авторитета на ищеца в качеството му на политик със съответния обществен имидж, който съда приема за безупречен, предвид лисата на доказателства, че изказванията или поне част от тях са верни и липсата на твърдения, че преди вменено му процесно поведение, името му и известно по повод на други обществено известни конфликти. Втората, засяга неговия експертен авторитет като лице, което се занимава със занятие, за което има съответния опит, а преди това и образование. Третата е във връзка с неговите лични преживявания, неговото здраве, тревогите му във връзка с близки /бременна съпруга, родители/, загуба на приятелски кръг.

Непозволеното увреждане е сложен юридически факт, който съдържа следите елементи – деяние /действие или бездействие/, противоправност, вина и вреда. В настоящия случай, ищецът е доказал всички елементи от фактическия състав, с изключение на **вината**, която се предполага до доказване на противното.

Доказателствената тежест за противното, е за ответника, който е длъжен пълно и главно да докаже верността на твърденията, които е изложил с деянието си осъществено на 13.08.2021 г. като представи договори, подписани от ищеца, с които е задължил Държавата да заплати на протестиращите цени, които не са били обезпечени със съответните предвиждания в бюджета на Държавата, чрез конкретен закон, като се има предвид, че Закон за държавния бюджет се приема ежегодно или ако фактът за необезпеченост не е очевиден, да поискан неговото установяване със съответното експертно заключение.

Вината не е оборена и с данни за извършване на проверка или поне с доклад, който на експертно ниво съдържа данни, които да са предоставени на органите на прокуратурата след 13.08.2022г. Поради липсата на каквито и да е служебни действия, които да са били предприети във връзка с това изказване, съдът приема, че вината е във формата на евентуален умисъл, при преследване на друга цел – отклоняване вниманието на протестиращите от ръководството на МРРБ към предходните управляващи. Независимо дали е пряк или евентуален умисълът и в двете негови форми обосновава вина. Освен това, следва да се отчете и обстоятелството, че изявлението е направено от лице, в кръга на неговите служебни правомощия, които предполагат висока степен на професионална квалификация, подкрепена с обществено призната професионална характеристика за личността на извършителя на противоправното деяние. Тези факти са от значение, тъй като в случая и според специфичните обстоятелства, Държавата е управлявана от служебно правителство, което чрез неговите министри, зам.министри и експерти е следвало да се въздържат от политическо говорене или от политически манипулации, каквито са изместване на вниманието на обществото от определен факт какъвто е протестът, към

конкретни политически личности какъвто е ищеца.

Такова разрешение на кризисна ситуация не е експертно, а политическо и в този смисъл непрофесионално за говорител на служебно правителство. Очевидно е, че политическите пристрастия, не са преодолявани професионално. Изявления от длъжностни лица, натоварени с задължението да правят публично достойние определени факти, да съобщават решения и да информират обществеността за фазата на развитие на определен конфликт, следва да си служат с фрази, с които да не накърняват честта, достойнството и професионализма на конкретни личности, защото нито законът, нито етичните правила ги освобождава от отговорността за вреди в следствие на емоционални изблици или преднамерено обмисляни политики за насочване на обществения негатив към определени хора. Служенето с фрази „мамиш“, „това е измама“ и изброяването на конкретни жертви, в това число и служебното правителство е изключително непрофесионално и макар да е обичай в политическото говорене, срещу него е нормата на чл. 45 от ЗЗД.

По възраженията на ответника: Според становището на пр. представител на ответника деянието, представлява фундаментален израз на принципа за свобода на словото. Изразът „свобода на словото“ има своя правен режим, който определя границите в правото на изразителя, да заяви публично своя позиция, по конкретен въпрос. Безспорно е, че на плоскостта на позитивно или негативно публично изразено отношение към определен факт, няма пречка субекта на свобода на словото да формулира изрази и/или да извършва действия, които да отличат позицията с характеристиките - одобрява, възхвалява/неодобрява, критикува. Това право е гарантирано чл. 39-41 от КРБ. В тази част, тя – КРБ съответства на чл. 10 ЕКПЧ, чл. 19 от МПГПП и чл. 11 от Хартата на основаните права на ЕС. Но когато субект на правото на свободното слово, твърди неверни факти за поведението на друг равнопоставен субект, който не е ограничен или лишен от граждански права по предвидения от закона ред, за деянията, които му се приписват и не са верни, нарушава неговите граждански права. Затова и нормата на чл. 45 от ЗЗД не е в противоречие с принципа „свобода на словото“.

Решение № 1/96 г. на КС допуска публичните личности да бъдат критикувани на „ниво по високо от това, на което са подложени частните лица“. Критиката е изразване на съгласие с действията на публичната личност, а не твърдение, че личността извършва престъпление като изброява нейните жертви. Между критика за сключени неизгодни договори, ревизия на неизгодните условия с изнасяне на информация за конкретни факти от една страна и съждения или твърдения за извършена измама от друга страна има съществена юридическа разлика, поради което, съдът не приема възражението, че деянието на ответника представлява упражняване на демократичен принцип - свобода на словото. Напротив, деянието представлява злонамерено действие за отклоняване на обществен негатив от тези към, които е насочен – управляващо служебно правителство, към конкретни личности. Мотивите на това деяние са без значение за настъпилата вреда над тази, която се отнася до личността на ищеца, поради което съдът като лишен от правото на политически пристрастия, не ги обсъжда.

Политическото говорене следва да се основава на принципи. Установяване на истината, преди манипулиране на общественото мнение е фундамент на сериозната политика. Макар и пренебрегван до степен, в която обществото предполага, че моралът на политиците е дълбоко покварен, принципът за установяване на истината е основополагащ за съда /чл.10 от ГПК/. Затова съда, преди да прецени дали едно деяние е деликт или не, дава възможност на страните да докажат фактите, за които са направили публични твърдения. След като Конституционният съд приема, че публичните личности следва да поемат критики, на „ниво по високо от това, на което са подложени частните лица“, то в случаите, при които те са извършили противоправни деяния“, би следвало да претърпят по-висока имуществена отговорност към претърпелия вредата. Впрочем вредите не са само за частноправния субект, който претендира обезщетение, те са за цялото общество, което е било дезинформирано и за онази част от протестиращите, които са били насочени да търсят възмездие за незаплатения им труд от конкретни лица. Затова съдът приема, че когато противоправно деяние се извършва от политик или от лице, което изпълнява служебно политическа длъжност, то следва да понесе по-висока отговорност, а когато с деянието е нанесена вреда на друг политик, който не е извършител на приписваните му измамливи действия, то той има право на по-висок размер обезщетение. На обезщетение подлежат всички преки и непосредствени вреди. Пряка е вредата, която е в причинно следствена връзка с деянието. Отдръпването на симпатизанти от партията, в която членува ищеца е пряка последица от деянието, наред с тревогите, физическите неразположения, притесненията за близките, обясненията пред съпартийци, напускането на дома под страх от нашествия на протестиращи и подигравките на народните представители.

Не на последно място, следва да се има предвид, че задълженията на служебните правителства, както и гражданската отговорност на длъжностните лица, които се назначават е да осъществяват властта, в името на сигурността на нацията, да действат надпартийно, а не в интерес на конкурентна партия, на която принадлежат. Затова тези лица, следва да се разграничават от политически пристрастия като боравят в публичното пространство само с истината и да се въздържат от оценки, които не са основани на факти. Освен всичко останало, разделението на властите, което е принцип на политическата структура на Р България, не допуска изпълнителната власт, независимо дали тя е изборна или служебно назначена, да обявява определени лица за извършители на престъпления, още по малко в правомощията на тази власт е да насочва протестиращи към възмездие, което не е постановено от съд. Такова поведение, представлява израз на анархистични намерения, които съда не само, че не толерира, а и възприема като политически примитивизъм.

По изложените съображения, настоящият съд приема, че претенцията е доказана по основание и по размер и следва да бъде изцяло уважена.

Съобразно изхода от първоинстанционното разглеждане на делото, в тежест на ответника следва да бъдат присъдени разноските в производството, които по представения списък са в размер на 8 644.00 лева. От тази сумата 2000 лева е дължимата държавна такса, 6 000 лева е адв. възнаграждението за осъществяването пр. представителство и останалите 644 лева, се

претендират като разходи за събиране на доказателства. Размерът на адвокатското възнаграждение е възразено от ответната страна като прекомерно. Съобразно цената на предявения иск и нормата на чл. 7 ал.2, т.4 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, минимално предвиденото е 2030 лева. Делото не представлява фактическа и правна сложност, поради което възнаграждението следва да бъде намалено наполовина т.е претенцията да бъде уважена за сумата от 3000 лева.

Мотивиран от гореизложеното, **съдът**

РЕШИ:

ОСЪЖДА А.. К. К. с ЕГН *****, с Среброво, махала *****, Община Своге, обл. Софийска, представляван от адв. А.К. от САК с адрес за връчване на съдебни книжа и призоваване гр. София, ул. „***** **ДА ЗАПЛАТИ** на Н. Н. Н. с ЕГН ***** от гр. София, ул. ***** , представляван от адв. Р.Н. от САК с адрес за връчване на съдебни книжа и призоваване – гр. София , ул. *****

сумата от 50 000 /петдесет хиляди/ лева, представляващи обезщетение на нанесени неимуществени вреди, в следствие на публично изявление направено на 13.08.2021 г. в сградата на Народното събрание в качеството на говорител на МС на Р България, със следното съдържание:

„Извинявам се само, колеги, момент само. Искам в качеството си на говорител на правителството малко уточнения. Значи става дума за това, дали ги има в бюджета сега в актуализацията или не и защо ги няма. Няма ги по една проста причина – тези пари трябваше да бъдат в бюджета тази година. Хората, които са подписали, а става дума, кои са хората, става дума за Н. със сигурност, тоест за министъра, за зам. Министъра на регионалното развитие и за министър-председателя. Когато се подписват договори за повече от 1 млрд., които са необезпечени в бюджета, това противоречи на закона. Тоест това е нещо, което трябва да стигне до прокуратурата. Защото то представлява форма на измама. Когато обещаеш на някой 1 млрд. лв., когато ти очевидно не можеш да ги платиш, защото тях ги няма в бюджета, ти не си предвидил тези пари в бюджета, а си обещал да ги платиш, а си накарал хората да свършат работа за този 1 млрд., ти очевидно го мамиш. Мамиш този, на който си обещал, мамиш работниците му, които са отишли да работят и не могат да си получат заплатите, мамиш гражданите, на които си обещал пътища, които няма как да станат, защото ти нямаш парите, мамиш следващите управляващи в наше лице, които ще трябва да плащат пари, които на практика не са осигурени. И тези пари не могат и не трябва да бъдат осигурявани през актуализация на бюджета. Защото тези договори са сключени още тогава, когато се е правил предишният бюджет. Така че смятам, че всички, които протестират, трябва да отидат на определен адрес в Банкя или не знам, където живеят съответните Н. и компания, за да обяснят защо са ги измамили, защо са подписали за милиарди договори, които не са предвидени в бюджета. Те много добре знаят, че тези пари ги няма в бюджета и на практика в

момента поставят в ситуация всички нас. Да. ние бихме искали да платим на фирмите. Само че тези пари ги няма в бюджета. Те знаят, че ги няма в бюджета. И сега, когато П.А. пита - защо ги няма в актуализацията. А защо ги няма в бюджета? Защо подписахте договори, като ги няма в бюджета. Това е измама. Друг е въпросът, че Наказателния кодекс вероятно би трябвало да погледнем към Закона за бюджета, в който пише, изрично има текст, че нямаш право да подписваш договори, които не са финансово обезпечени... Задължително ще подадем всички възможни сигнали по този въпрос специално, защото пак казвам, че аз лично считам, че това е, сега дали прокуратурата, аз не мога да давам нали присъди, не мога да кажа дали това НК ще каже измама. Но категорично мога да кажа, че тук става дума за опит да бъдат излъгани много хора. А дали, какво ще кажат прокуратурата, нека си направят разследването, нека дадат резултатите. Дано резултатите не са такива, като с Автомагистрали. Надявам се много по-бързо да ги получим... Тук не става дума за прогнозни договори, а за договор, който не е обезпечен финансово. Който в момента, в който изпълни, няма парите, които да плати бюджетът, за да бъде изпълнен. “, **на основание чл. 45 от ЗЗД, и**

сумата от 5 644 /пет хиляди шестстотин четиридесет и четири/ лева, представляваща направените в първоинстанционното производство съдебно деловодни разноси, на основание чл. 78, ал.1 от ГПК.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчване на препис от настоящия съдебен акт на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____